

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library, Cor. Fritchard Ave. and McGregor, Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК X.

4. 96 (1149).

ЧЕТВЕР, 16. СЕРПНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, AUGUST 16th, 1928.

No. 96 (1149). VOL. X.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ РАТИФІКУВАВ ПАКТ З ІТАЛІЄЮ.

Засідання парламенту відбулося без участі селянських послів. Хорватські збори з Загребі вибрали д-ра Мачека провідником на місце помершого Радіча.

БЛГОРОД, Югославія, 14-го серпня. Дві важні події мали місце в Югославії. Кривопротилля супроводжало вибір наслідника Стефана Радіча, помершого хорватського провідника, і парламент ратифікував Неттунський договір, який в минулім був пригокою до бурливих протиталійських демонстрацій.

Хорватські послі не були присутні, коли парламент ратифікував договір. Вони покинули парламент після стрілянини, в якій ранено Радіча, від чого він пізніше й помер. Радіч був великим противником договору з Італією.

Хорватські збори в Загребі рішили, щоб Радіч діав головою партії помію його смерті, а д-р. Владко Мачек має бути його активним заступником. Мачек належить до школи, що стоїть за повною автономією для Хорватії, і є

непримиримим ворогом недавнього створеного уряду на чолі з лопом Антоном Корошем. Вибір Мачека позначився протисербськими демонстраціями. Ворожо настроєна юрба знищила кіоск, де були виставлені на продаж бігородські газети. Росіянина на ім'я Івановича побито й смертельно поранено за те, що в його кіоску лежали на виднім місці сербські газети.

Газета "Правда" каже, що помію налічення Радіча, щоб його послідовники заховали дисципліну в селянській партії, йде агітація за влаштування великих протирядових демонстрацій в Загребі та інших містах.

Співний Неттунський договір був прийнятий без участі послів селянських партій. Він надає Італійцям право посідати землю в Югославії 30 миль від Адрійського моря.

МАНДЖУРІЯ ПЕРЕРВАЛА ПЕРЕГОВОРИ ПРО ЗЛУКУ З НАНКІНОМ.

ТОКІО, Японія, 14. серпня. Делепа з Мукдену каже, що Чан Су-Ліян, військовий губернатор Манджурії, без яких застережень прийняв "пораду" Японії не віддавати Манджурії під панування нанкінських націоналістів.

Тут уважають, що угода, проти якої Японія остерігалася Чан Су-Ліян, надавала нанкінському уряду контроль над закордонними справами Манджурії, а в домашніх справах надавала Мукдену повну автономію.

Японські газети друкують також депеші з Мукдену, які повідомляють про пращальну розмову між манджурським губернатором а бороном Гаяші, який був висланий до Мукдену внаслідок офіційно поглядів японського прем'єра Танака й

репрезентувати Японію на формальних похороні Цан Цо-Ліна, бувшого диктатора північного Китаю.

Чан Су-Ліян повідомив японського представника, що він ріши перервати переговори про злуку з Нанкіном, бо між самими націоналістичними провідниками нема згоди і єдності, як це виявилось на пленарній сесії центрального виконавчого комітету Кумінтану в Нанкіні.

Хоч нема ще офіційного звіту про останню стрічу барона Гаяші з губернатором Манджурії, то в офіційних кругах уважають, що криза для Японії вже проминула, себто Манджурія залишила думку про об'єднання з решта Китаєм під правлінням нанкінського уряду.

ТОРГОВЕЛЬНІ ПАЛАТИ ВИМАГАЮТЬ САМОУПРАВИ ДЛЯ ІНДІЇ.

БОМБЕЙ, Індія, 10. серпня. Об'єднані торговельні палати, які кажуть, що репрезентують 5 мільярдів доларів британського капіталу, вложеного в Індію, зробили сьогодні крок за наданням самоуправи для Індії. Вони вислали меморандум до комісії Саймона, що розслідує політичне положення Індії, і в ній рекомендують надати Індії самоуправу.

Торговельні палати рекомендують надати провінціям конституції з повною автономією, хоч під певними застереженнями. Ці застереження надавали би центральному уряду право інтервенювати на випадок упадку уряду котрись провінції, управляти поліцією і не допускати до дискримінації проти індустриальних та торговельних інтересів.

КАНАДА МАЄ 9.658.000 НАСЕЛЕННЯ.

ОТТАВА, 10. серпня. Статистичне бюро обчислює населення Канади на 9,658,000 осіб. Це збільшення на 139,000 осіб в порівнянні з минулим роком. Після провінцій канадське населення розподіляється так: Принс Едвард Айленд — 86,400; Нова Скотія — 547,000; Нью-Бронсвік — 415,000; Квебек — 2,647,000; Онтаріо —

3,229,000; Манітоба — 655,000; Саскчеван — 851,000; Альберта — 631,900; Бритиш Колумбія — 583,000; Юкон — 3,500; Північно-Західні Території — 9,200. Коли переведжено останній перепис в 1921 році, населення Канади вносило тоді 8,788,000 душ. Таким чином зріст за останніх сім років вносить 870,000 душ.

Страйк текстільних робітників у Веленд, Онт.

Робітники в Емпаер Катон Милс застрайкували проти знижки платні на 15 проц. Страйкері пикетують фабрику і тримаються солідарно. Робітники зорганізуються в юнію, яка буде початком заснування сильної юнії текстільників.

ВЕЛЕНД, Онт., 9. серпня. В Емпаер Катон Милс у Веленд проголошено в середу страйк. Причиною страйку є знижка платні на 15 проц. Компанія проголосила знижку у вівторок вечером. В середу рано всі робітники покинули працю, між ними велике число Французько-Канадійців. В середу вечером відбувся масовий мітинг страйкерів, на яким вибрано страйковий комітет, а також комітет для переговорів з управою фабрики. На масовий мітинг робітники одноголосно прирели не повернути до праці, поки не буде відтягнена знижка платні і не буде ніякої дискримінації проти страйкерів.

ДИСКУСІЯ НАД ДОКЛАДОМ БЕЛА ПРО ВОЄННУ НЕБЕЗПЕКУ.

МОСКВА, 8. серпня. Двایتі-третья сесія світового конгресу Комуністичного Інтернаціоналу була присвячена дискусії над справою воєнної небезпеки. Промовляли слідуочі делегати: Димітров з Болгарії, Енгал з Америки, Фінгал з Австрії, Чен-Кян з Китаю, Спектор з Канади, Пелуфо з Латинської Америки і Ярославський з Радянського Союзу.

Енгал заявив, що американський імперіалізм є не тільки відповідальний за свої власні злочини в Китаю, але й за злочини Японії та Англії. Робітничая Партія Америки веде енергійну боротьбу, щоб викрити американський імперіалізм і змобілізувати контр-сили. Партія піддержує також енергійно працюючих Латинської Америки в їхній боротьбі проти американського імперіалізму.

Мировий пакт Келого не є знаряддям мира, але знаряддям підготовки війни проти Радянського Союзу. Остання нота Польщі, в якій вона ідентифікує радянський уряд з Комуністичним Інтернаціоналом, докazuje, що воєнна небезпека є центральним питанням. Ми мусимо піддержувати змагання радянського уряду до вдержання мира й одночасно мусимо зміцнити боротьбу проти імперіалістичної війни.

По скінченні промови Бела, його тези прийнято одноголосно й передано до комісії.

Увагу звертали на артилерію і технічні війська, де був найбільший процент робітників. Комуністичні партії мусять використувувати досвід минулих років і відважно приступати до праці.

Англійський делегат Бел вголосив свою кінцеву промову. Він заявив, що воєнна небезпека є центральною точкою цього конгресу. Лише кілька промовців атакували його тези, які ясно зазначають, що Ліга Націй є знаряддям імперіалістів в їхніх воєнних приготуваннях.

ХОРВАТИ БУДУТЬ ОБСТОЮВАТИ ПРИ СВОЇМ ПАРЛЯМЕНТІ.

ЛОНДОН, 11. серпня. "Дейлі Експрес" надрукувала депешу з Загребу, в якій цитує слова д-ра Трумбича, бувшого міністра закордонних справ і одного з послів хорватської селянської партії. Трумбич заявляє, що Хорвати домагаються свого власного парламенту й не хочуть мати нічого спільного з парламентом в Білгороді.

Обговорюючи ситуацію в звязку зі смертю Стефана Радіча, д-р Трумбич сказав: "Це вже кінець. З Сербамі співжиття неможливе, як то було до цього часу. Ми не думаємо розбивати королівство, але за певними свободою Хорватії і не дозволимо корупційникам з Білгороду втручатися до наших справ." "Хоч ми злучились з Сербією добровільно, вони поводяться з нами як з завойованою провінцією, тягнучи з нас величезні податки, що дорівнюють воєній контрибуції. Це тепер мусить скінчитися. Ми настоюємо на праві мати власний парламент".

ЗАСТРАШАЮЧИЙ ЗРІСТ БЕЗРОБІТТЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

Від кінця травня армія безробітних збільшується кожного тижня на 20,000 осіб. Тепер є чверть мільйона більше безробітних, як було в 1927 році.

ЛОНДОН, 14. серпня. Безробіття у Великій Британії зростає в застрашаючий спосіб і викликає велике занепокоєння. Обчисляють, що тепер є без праці один мільон триста тисяч робітників.

Від кінця травня армія безробітних збільшується кожного тижня на 20,000 осіб і побоюються, що положення стане ще гірше. Тепер є без праці приблизно 250 тисяч робітників більше, як було в цей час минулого року.

Бритійська преса почала висловлювати велике занепокоєння з приводу такого положення. Недільний "Таймс" у передовиці каже, що проблема

"КРАСІН" ВІДНОВИВ ПОШУКУВАННЯ ЗА АМУНДСЕНОМ І ТОВ.

ЛОНДОН, 13. серпня. Делепа з Осльо до "Дейлі Мей" каже, що радянський ледокол "Красін" прибув до Ставангер і відновив пошукування за Амурдсеном та загубленими членами експедиції Нобіле.

МОСКВА, 9. серпня. Радянський ледокол "Седов", який на поручення радянського уряду шукав коло Землі Франца Йосифа за загубленою партією

Амурдсена та решта членами експедиції Нобіле, повідомив вчора, що доплив до острова Александра, але не знайшов ніякого саїду загублених.

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ ПРИНІС СМЕРТЬ ДЛЯ 1,000 ЛЮДЕЙ.

АМСТЕРДАМ, 10. серпня. Делепа з Батаві повідомляють, що на острові Пальове вибух вулкан Рокатінда і знищила шість сіл. Тисяча осіб є убитих і 600 ранених. (Батавія лежить на острові Яві в Голандських Східних Індіях.)

Найбільше жертв у людях і матеріальної шкоди було в полуднево-західній частині острова. Коло острова Целебес затонуло девять кораблів.

Вибух вулкану на острові Пальове розпочався в суботу. Море піднялося на 16½ стопи на всіх боках острова. Багато людей згинали в той спосіб, що втікали до моря перед розтопленою лавою.

ПЕРЕХІД НА 7-ГОДИННИЙ РОБОЧИЙ ДЕНЬ НА РАД. УКРАЇНІ.

ХАРКІВ. Урядова комісія в справі переводу підприємств на 7-годинний робочий день у звіті, поданому Раднаркомові, вказує на переведенню нею роботи в справі підготовки підприємств до переходу на скорочений робочий день.

Комісія визнала за потрібне перевести на 7 годин роботи 8 підприємств української промисловости. З липня біжучого року переводиться на 7-годинний робочий день шерстомойку на канатному заводі ім. Петровського (в Новій Баварії). Крім того, з харківських підприємств переводиться на 7-годинний робочий день величезний завод сільсько-господарських машин "Серп і Молот" з 1-го січня 1929 року, та

ею Амурдсена та решта членами експедиції Нобіле, повідомив вчора, що доплив до острова Александра, але не знайшов ніякого саїду загублених.

Капітан Воронін, командант "Седова", повідомив бездротним телеграфом, що буде уживати свій аероплан так скоро, як лише допливе до солідних ледяних кринг. Аеропланом не можна оперувати з води, бо він не має сплавів.

Делепа з Батаві каже, що багато осіб були поранені камином, що його викидав вулкан, а деякі загинули в вогні. Около 5,000 осіб, майже всі тубільці, остали на острові.

Остров Пальове знаходиться около півть миль на північ від острова Флорес, одного з більших островів Малайського архіпелагу. Він лежить на полудне від Філіппін.

З другого кварталу наступного року — себто також з січня 1929 року — переводиться на 7-годинний робочий день шамотний завод в Дніпропетровському. З другого півріччя 1928—29 р. (себто з квітня 1929 року) переводиться на скорочений робочий день динасовий завод Укрсилкатресту в Пантелеймонівці.

В Запоріжжі завод сіль-госп. машин "Комунар" переводиться з 1-го січня 1929 р. на 7-годинний робочий день.

Крім цих підприємств, дві кооперативні хлібопекарні — в Артемівському і Луганську — з 1-го січня 1929 року також переходять на працю в 7 годин.